

El parlamentarisme andorrà

Antoni MORELL i MORA

Tècnicament el parlamentarisme és el règim polític en què el parlament elegit democràticament és l'eix de la vida política i la principal font de poder.

I aquest és el sentit del parlamentarisme andorrà quan es diu en el títol IV de la Constitució, intitulat "Del Consell General", article 50, el següent: "El Consell General, que expressa la representació mixta i paritària de la població nacional i de les set parròquies, representa el poble andorrà i exerceix la potestat legislativa, aprova els pressupostos de l'Estat i regula i controla l'acció política del Govern".

Doncs bé, a partir de les paraules de la Constitució, de l'actual en exercici –i ja fa dècades que és així– Consell General, el parlament, assenyalo les següents consideracions:

- És un òrgan institucional que s'ha denigrat molt, ha perdut frescor, espontaneïtat, manca de capacitat discursiva (em refereixo a oralisme entenedor i fins i tot brillant), fins al punt que per als no seguidors continuats de lleis, reglaments, esmenes parcials, articulats, etc. s'ha convertit en una mena de galimaties molt difícil de seguir, fins al punt que moltes persones m'asseguren que no segueixen pràcticament cap sessió del Consell General que retransmet la televisió andorrana.

- D'altra banda, constato que de les dues accions esmentades a l'article 50 citat, "la impulsió i el control", es donaria més importància al control de l'executiu que cal fer, ben entès, i molt menys a la impulsió de l'acció que li correspon, legislar i però, no pas en quantitat però sí en qualitat, segons les necessitats de la comunitat. Moltes, moltes lleis i a voltes no necessàries. I altres més importants s'allarguen i s'allarguen en el seu desenvolupament.

- Em diran que és un tema de joc parlamentari, de majories i minories. Potser un xic sí, però manca, al meu modest entendre, una oposició parlamentària en positiu, creadora, no a la contra, no visceral, impulsora dels grans debats sobre els temes d'Estat seriosos: salut, educació, cultura, Europa, el nostre futur, i més enllà de la majoria, el projecte o projectes de les minories no se senten o no arriben. Manquen noves idees, és clar.

- També acostumen a ser les sessions purs i simples monòlegs, repetitius, i no pas un parlamentarisme dialèctic, amb les corresponents tesis, antítesis i síntesis de consens o no, que això és una altra cosa.

- Consultades moltes "constàncies en acta" del Consell General, anteriors a la Constitució, es palesa un rigor, una exposició de motius en què els Consellers confrontaven el seu acord o desacord amb una qüestió determinada i una coherència molt superior a les *paraules* que avui, molt sovint llegides i rellegides, se senten en el modern i fred hemicicle. Potser d'aquesta fredor se n'han empastat la majoria de parlamentaris?

Personalment em fa la impressió –succeeix també en altres parlaments europeus– que en el parlamentarisme andorrà hi ha un predomini i una prevalença excessius del poder executiu, de tal manera que el parlamentarisme andorrà s'ha convertit en una sèrie continuada d'explicacions posteriors a la posició presa per l'Executiu, portada al Consell General pel grup que li dona suport.

Crec, en definitiva, que la democràcia promulga que l'ésser humà, tots, som igualment morals i mortals, i per tant creditors de la mateixa dignitat. Dignitat idealista que fonamenta una voluntat que comprèn universalment tota condició humana: la del comú dels mortals.

I això cal defensar-ho, promulgar-ho, legislar-ho en els diferents parlaments.

En el cas del parlament andorrà és on ha de fer-se aquesta tasca que es refereix a tots –més enllà dels legítims anhels de cadascun dels grups– a tots els que vivim i morim aquí. En aquest sentit, sí que constato una malaltissa atonia en els debats parlamentaris –excepció confirma regla–, no tan sols en brillantor (no parlo de teatre), també en el contingut creïble de les propostes.

Quantifico més control (a voltes pur electoralisme) i poca impulsió d'idees creatives en benefici de la comunitat.

Antoni Morell i Mora,

advocat, escriptor, professor, exsecretari de la Sindicatura
General i del primer Govern, i exambaixador